No. 54. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 5 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den Mei.

Gisteren heeft Koning *Lodewijk Philips*, ter gelegenheid van zijnen naamdag, de gelukwenschen van de vreemde gezanten en de hooge ligchamen van staat ontvangen, en aan al de personen die bij Zijne Majesteit werden toegelaten, de jeugdige Hertogin van *Nemours* voorgesteld.

De openbare feesten ter gelegenheid van 's konings naamdag zijn in de beste orde afgeloopen.

— De kamer der afgevaardigden heeft de voordragt afgehandeld nopens de verdeeling van de schadevergoeding, door Haiti in 1838 verleend.

— Men spreekt thans in gewoonlijk goed onderrigte kringen over pogingen, die door den minister *Thiers* worden aangewend, om den heer *Laffitte* met de regering te verzoenen. Ook loopt het gerucht, dat de heer *Dupont de l'Eure*, die in 183) minister van justitie is geweest, doch thans onder de republikeinen, of ten minste zeker onder de zeer ijverige liberalen, kan worden gesteld, lid van het hof van cassatie zal worden.

— De heeren *Guizot* en *Remusat* zijn tot grootkruizen, de heeren *Thiers*, *Bresson* en *C. Dupin* tot grootofficieren van het legioen van eer benoemd.

— In den *Moniteur Parisien*, van gisteren, leest men eene telegraphische depeche, van den 26 April, inhoudende, dat de Koning van Napels op eene officiele wijs de bemiddeling van Frankrijk aangenomen heeft. » Voorts meldt dat blad:

» Het embargo, hetwelk de Koning van Napels op de Engelsche schepen gelegd had, heeft den heer *Temple* verhinderd, de onmiddellijke schorsing der vijandelijkheden te doen plaats hebben.

» Men verneemt, dat reeds verscheidene Siciliaansche schepen aangehouden waren.

Bijzondere berigten uit Napels heeft men nog niet nader dan tot den 22sten ontvangen.

— Het *Journal des Débats* behelst bijzondere berigten uit Algiers tot den 24sten, waarin gemeld wordt dat de maarschalk *Valée* reeds den 18den met een konvooi, dat door een sterk geleide gedekt werd, zich naar het kamp Fondouck had begeven en vervolgens een onverwachten inval had gedaan onder de stammen Zerouila en Ammal, die beschuldigd werden van de kudden vee van het kamp Maison Carrée te hebben gestolen. De Franschen hadden omstreeks 1000 koeijen en 2 à 3000 schapen weggevoerd.

Te Algiers liep het gerucht dat eene kolonne fransche troepen zich naar Hamza had begeven en dit fort bezet had, en eene andere kolonne van Setif vertrokken, zich te Mejanah, op zes uren afstands van de IJzeren Poorten had gevestigd. De wensch van den gouverneur was daardoor verwezenlijkt, dat men namelijk thans over land van Algiers naar Constantine zou kunnen gaan, onder bescherming van een zevental legerkampen.

Verder leest men in het gezegd blad: Daar de marsch der troepen thans door niets meer opgehouden wordt, zoo moet de expeditionnaire kolonne zich den 24sten te Blidah vereenigd bevinden. Op het oogenblik van vertrek heeft de maarschalk-gouverneur den 24sten de *Grondeur* naar Frankrijk afgezonden, op dat oogenblik werden handelsvaartuigen en stoombooten met levensmiddelen en munitie bereid, om naar Cherchell en Mostaganem te stevenen, ten einde de expeditionnaire kolonne van het noodige te voorzien. De stad Algiers was geheel van troepen ontbloot.

— In tijdingen van de spaansche grenzen wordt van pogingen gesproken, die de aanhangers van don *Carlos*, welke ten gevolge van de overeenkomst van Bergara gevlugt zijn, of zich onderworpen hebben, gehouden hebben in 't werk willen stellen om door eene nieuwe beweging, eene afwending in Navarre te maken en zoo mogelijk het hun bedreigde Morella te redden. Hunne pogingen waren echter verijdeld. Volgens den *Eco* van Arragon van den 27sten, zouden thans verscheidene constitutionele afdeelingen tegen Morella in aantogt zijn.

— Ter beurze van heden (2 Mei) waren genoteerd: 5 pCt. 113,90; 3 pCt. 84,15; Nap. Ir. 104,10; Sp. Actoin 27⅛; Rom. L. 105.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten April.

De aartsbisschop van Posen heeft zich, naar men verneemt, op nieuw schriftelijk tot Z. M. gewend, met verzoek, om in zijn dioecese terug te mogen keeren, en daarbij met herhaling de verzekering van zijne onwankelbare trouw als onderdaan betuigd.

— Den 18den April ll. is er midden op den dag te Soget, in het Westphaalsche, een brand uitgebarsten waarbij tusschen de 70 en 75 woonhuizen en ongeveer 80 schuren een prooi der vlammen geworden zijn. De oorzaak van dezen vreeslijken brand, die in eene smederij ontstond, is onbekend. Ongelukkigerwijs hebben ook eenige personen daarbij het leven verloren.

— Uit Weenen wordt, onder dagteekening van den 26sten April, geschreven: » De loop der zaken in het zuiden van Italie wekt hier toenemende bezorgdheid op. Men twijfelt er wel niet aan, dat eene voortdurende vredebreuk tusschen Napels en Engeland zal kunnen worden voorgekomen, maar de zedelijke indruk, dien al het gebeurde noodwendig in het zuiden des schiereilands maken moet, heeft voor alle Italiaansche regeringen iets zeer bedenkelijks. Napels toch, vooral Sicilie, maar ook de Kerkelijke Staat, zijn geenszins zoo vrij van de grondstoffen, die reeds bij herhaling deze landen met omverwerping van al het bestaande hebben gedreigd, dat men in de tijden als de tegenwoordige volkomen gerust zou kunnen zijn. Men is overigens in deze zaak van onderscheidene zijden te ver gegaan. Zoo ontbreekt het bijv. niet aan personen, die in den twist van Engeland met Napels eene weêrwraak van het Londensche kabinet voor de toenadering willen zien, die de Oostenrijksche regering tot de staatkunde van Koning *Lodewijk Philips* heeft laten blijken. Verwarringen in Italie moeten werkelijk vroeger of later Oostenrijk tegenover Frankrijk in eene moeijelijke stelling plaatsen. Binnen korten tijd zal alles zich wel moeten ophelderen.

— Blijkens de jongste berigten uit Konstantinopel werden aldaar groote toebereidselen gemaakt om de ophanden bevalling van twee sultanen luisterrijk te vieren. — De grootvizier *Chosrew*-pacha was weder hersteld en had op den 1sten April zijne ambtsbezigheden hervat. Daarentegen had de minister van buitenlandsche zaken *Reschid*-pacha, aan de gezanten der Europesche mogendheden verklaard, dat hij zijn post zou moeten neerleggen, indien aan de oostersche kwestie niet spoedig een einde wierd gemaakt, daar hij buiten staat was om zich langer tegen de andere ministers te verzetten, die alle eene onmiddellijke schikking met Egypte verlangden.

Uit Alexandrie meldt men dat de britsche consul-generaal *Hodges*, op last van lord *Ponsonby*, bij den onderkoning op ernstigen toon de terugzending der turksche vloot had gevorderd. *Mehemed* was daarover zeer verstoord geweest en had onmiddellijk den gewezen kapudan-pacha tot opperbevelhebber over de vereenigde vloten benoemd. — De fransche consul *Cochelet* had den onderkoning nieuwe hoop gegeven op eene gunstige beslechting zijner zaak.

— Volgens een officieel overzigt van de bevolking des Russischen rijks in 1838, beliep dezelve 53,077,200 zielen.

ENGELAND.

LONDEN, den 1sten Mei.

Eergisteren heeft het parlement zijne werkzaamheden hervat. In de zitting van het Lagerhuis van heden heeft lord *Palmerston*, op de hem gedane vraag door een der leden, geantwoord, dat hij depeches van den britschen gezant te Napels, van den [illegible] April gedagteekend, ontvangen had, houdende dat de [illegible] begonnen waren en de regerings-stoomboot [illegible] reeds in

de baai van Napels bevond. Die tijdingen waren intusschen te Londen reeds bekend. De oppositiebladen blijven steeds beweren dat de ministers door hunne geschillen met Napels, zich in groote moeijelijkheden zullen wikkelen.

In dezelfde zitting van het Lagerhuis, heeft de minister van binnenlandsche zaken, lord *Russell*, vrij breedvoerige inlichtingen gegeven over de geschillen met Noord-Amerika, nopens de grenzen. Hij heeft niet ontkend dat dit hernieuwd geschil van eenen onaangenamen aard was, doch tevens zijn vertrouwen te kennen gegeven dat deze geschillen in der minne zouden beslecht worden. Over de hoofdzaak, de bepaling der grenslijn, zou de engelsche regering eerlang nadere voorstellen aan de Vereenigde Staten doen. De jongste moeijelijkheden rezen echter hoofdzakelijk daaruit, dat de staat Maine, de voorloopige overeenkomst omtrent het in bezit houden van het betwiste grondgebied anders uitlegde dan de engelsche regering, en dien ten gevolge op dat grondgebied blokhuizen gebouwd, bezet en bewapend had.

— De volksleider *O'Connell* heeft dezer dagen in eene bijeenkomst der gilden te Dublin verklaard, dat hij, thans de volkomene overtuiging hebbende verworven, dat Ierland van Engeland geene geregtigheid te hopen heeft, zijn laatste hulpmiddel, de intrekking der unie en de vestiging van een afzonderlijk Iersch parlement ter hand zal nemen, en voortaan alle krachten van zijnen geest naar dat doel zal rigten. Hij heeft te gelijk, onder toejuiching en goedkeuring van alle aanwezigen, of ten minste van eene zeer groote meerderheid, de grondslagen gelegd van een nieuw genootschap, hetwelk de voormalige katholijke associatie vervangen moet, en uitsluitend strekken zal, om de intrekking der unie te bewerken. Alle Ieren, zonder onderscheid, moeten, volgens zijn plan, aan dat genootschap deel nemen, en daarvoor eene kleine geldelijke bijdrage doen. Hij heeft gezegd, zich sterk te maken, dat als eenige honderduizenden Ieren zich hadden laten inschrijven, en dien ten gevolge de op te brengen schatting 10,000 ponden sterlings beliep, de intrekking binnen zes maanden volgen zou. Als naar gewoonte heeft hij aangeraden, om wel de geheele bevolking van Ierland voor het bedoelde doel in beweging te brengen, maar zich toch zorgvuldig van alle gewelddadigheden te onthouden. — De onmiddellijke aanleiding tot deze nieuwe oorlogsverklaring van *O'Connell* is blijkbaar de wet, die, op voorstel van lord *Stanley*, in het lagerhuis wegens het opmaken der kiezerslijsten in Ierland en het te keer gaan van verkeerde praktijken daaromtrent, is aangenomen en ook wel de goedkeuring van het hoogerhuis verwerven zal. De markies *van Westmeath* heeft den 30sten April in het hoogerhuis gevraagd, wat de ministers doen zouden, om de nieuwe poging tot het in rep en roer brengen van Ierland tegen te gaan, en in hoe verre de regterlijke magt zich daarmede zou moeijen? De eerste minister, lord *Melbourne*, heeft geantwoord, dat hij de oprigting van het genootschap tot intrekking der unie te Dublin niet goedkeurde; dat echter deze omstandigheid niet zoo bedenkelijk was, als de vorige spreker scheen te meenen, daar het gebeurde slechts eene herhaling van vroegere soortgelijke pogingen was, en dat hij zich omtrent de maatregelen, door de Engelsche regering wegens deze zaak te nemen, niet kon uitlaten.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. 90⅝; dito 5 pCt. 100 drie achtste; 2½ pCt. 55⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 3den Mei.

Volgens onze bladen, is dezer dagen door het ministerie van oorlog bepaald, dat de sterkte van elk der bataillons infanterie voortaan niet meer dan 300 man zal tellen. Het overblijvende gedeelte is eergisteren met groot verlof naar zijne haardsteden teruggekeerd. Dien ten gevolge zullen slechts onder de wapenen blijven de miliciens van 1838. Het gouvernement schijnt voornemens nog meerdere verminderingen in het leger te bewerkstelligen. Elk eskadron zal op 600 paarden teruggebragt worden.

— Het *Commerce Belge* vermeldt, dat de commissarissen voor de financiele commissie te Utrecht, *Dujardin*, *Donny* en *van Gaillié* en de secretaris *Depouch* zich gereed maken om naar Utrecht terug te keeren, aangezien de arbeid der commissie tegen het eind dezer week zou hervat worden. Voor den heer *Liedtz* is nog geen plaatsvervanger benoemd.

— Hetzelfde blad behelst een bijzonder berigt uit Madrid nopens de Spaansche schuld. Volgens hetzelve hield de onlangs tot dat einde benoemde commissie zich ijverig bezig met een plan tot regeling van de betaling der intrest van de binnen- en buitenlandsche schuld. De voorgestelde grondslagen voor de regeling der buitenlandsche schuld waren de volgende:

1. De werkelijke schuld zou geene reductie van het kapitaal lijden, maar de intressen zouden van 5 op 2½ pCt. gebragt worden.

2. De acht verstreken en onbetaald gebleven coupons zouden voor de helft in werkelijke schuld geconverteerd worden; voor ieder coupon van 10 piasters zou men vijf in werkelijke schuld tegen pari bekomen.

3. De gedefereerde en passive schuld zou men in den tegenwoordigen toestand laten; de uitlotingen bij de wet van 1834 bepaald zouden worden voorgezet, met dit onderscheid dat de reeds in werkelijke schuld geconverteerde gedifereerde schuld aan dezelfde nieuwe bepalingen als de werkelijke schuld zou onderworpen zijn.

4. De intrest der nieuwe 2½ pCt. renten zou betaald worden op 1 November aanstaande te Madrid, Londen, Parijs en Amsterdam, waarvoor het Spaansch gouvernement de zuivere opbrengst van Cuba, Porto Rico, de Philippijnsche eilanden, en de ontvangst der douaneregten zou besteden.

De vreemde werkelijke schuld met het gedeelte der geconverteerde gedifereerde vreemde schuld en de vervallen gekapitaliseerde intressen bedroegen een kapitaal van ongeveer zeven milliards realen of 4,850,000,000 fr., die tegen 2½ pCt. intrest eene jaarlijksche rente zouden uitmaken van 45,250,000 fr., welke som uit de bovengezegde inkomsten kan bestreken worden.

De opbrengst der mijnen van Almaden zou voor de betaling van de renten der binnenlandsche schuld strekken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Mei.

In het *Handelsblad* van den 3den leest men:

» De regering ziende dat de kamer besloten had, om, ten ware nieuwe waarborgen haar van gevoelen deden veranderen, het budget te verwerpen, heeft heden den minister van finantien in de centrale sectie gezonden, die aldaar de navolgende nota heeft overgelegd:

» Van 's konings wege wordt, in de vooronderstelling dat door
» de vaststelling der tegenwoordige begrootingswetten daartoe de noo-
» dige tijd en gelegenheid gelaten wordt, de verzekering gegeven,
» dat, bij gelegenheid der behandeling van de financiele wetten voor
» 1841, aan de Staten-Generaal volkomen opening zal worden gege-
» ven van den staat en den toestand van alle 's lands geldelijke aan-
» gelegenheden, zonder uitzondering, en van alle uitgaven en in-
» komsten, zoo als dezelve met inachtneming der meest mogelijke
» bezuiniging en verbetering der middelen gerekend kunnen worden
» bestendig te zullen zijn, met het vooruitzigt, dat de middelen de
» uitgaven zullen kunnen bestrijden, zonder dat het noodig zal zijn
» bij vervolg meerder tot negotiatien of geldleeningen toevlugt te
» nemen."

» Deze nota is heden door den heer *van Gennip* aan de centrale sectie medegedeeld. Op de vraag dier sectie, of bij dezen waarborg voor de toekomst ook gevoegd zou zijn die der ministeriele verantwoordelijkheid, zonder welke alle overige aan de kamer ongenoegzaam toescheenen, heeft hij geantwoord hiervan geheel onkundig te wezen, te meer daar hij de portefeuille van het departement van financien had aangenomen, onder de uitdrukkelijke voorwaarde van geheel vreemd te mogen blijven aan al hetgeen de herziening der grondwet betrof. Overigen deed de heer *van Gennep* nog opmerken, dat ook zijne hoedanigheid van lid der Eerste Kamer hem verbood om over dit onderwerp met de centrale afdeeling der Tweede Kamer in eenige ruggespraak te treden."

— HH. KK. HH. de Erfprins en Erfprinses *van Oranje*, zijn den 28sten ll. in den besten welstand te Stutgard aangekomen.

— Uit Utrecht verneemt men, dat het nog onzeker is, wanneer de werkzaamheden der Nederlandsch-Belgische commissie aldaar zullen worden hervat. Volgens hetgeen voorts door een onzer bladen van daar gemeld wordt, moet het daarvoor worden gehouden, dat de onlangs door een ander blad gegeven berigten, alsof het Belgisch jaarlijksche aandeel in de renten der Nederlandsche staatsschuld gekapitaliseerd zoude worden, voorbarig zijn geweest.

— Bij besluit van Z. M. van den 20 April, is de straffe des doods met den strop, waartoe de dertigjarige kanonnier stuurrijder *Antony Buenk*, welke zich te Arnhem in hechtenis bevindt, ter zake van door hem gepleegde misdaad van desertie naar den vijand, was veroordeeld, veranderd in 12jarige kruiwagenstraf, met instandhouding der bij sententie van het hoog militair geregtshof te Utrecht (in hooger beroep) van den 3 Maart ll. uitgesprokene vervallen verklaring van den militairen stand.

De bedoelde misdadiger was in den nacht van den 9 April 1836 uit zijn kantonnement Uden, in tijd van oorlog, naar den vijand gedeserteerd, boven de tenue van dien dag, en behalve eenige kleedingstukken en tuigen, twee rijks trekpaarden medenemende, die aan zijne bijzondere zorg toebetrouwd waren, waarmede hij zich naar Belgisch grondgebied begeven en aldaar opgehouden heeft, tot dat hij op den 25 October ll. door de marechaussées te Oettersum is gearresteerd.

— Door Z. M. is dezer dagen een besluit genomen, waarbij bepaald wordt, de herstelling in de kerk te Weert (Limburg) van het grafgesteente boven den grafkelder van wijlen den graaf *van Hoorn*, in der tijd te Brussel onthoofd.

— Op den 23sten dezer maand zal te Amsterdam de aanbesteding plaats hebben van eenige werken aan den Rijn-Spoorweg van Am-

sterdam naar Arnhem, van welke reeds vroeger is melding gemaakt, als: 1°. Het maken van eene gemetselde poort of doorgang, met een riool of duiker in de aarden baan van genoemden weg, in de gemeente Watergraafmeer. 2°. Het bouwen van eene ijzeren draaibrug nabij de Weespervaart bij den Amstel, en het graven van een daarbij behoorende kanaal. 3°. Het leggen van eene vaste brug over den Leydschen Rijn nabij Utrecht.

— In de op Woensdag ll. door de Nederlandsche Handelmaatschappij te Rotterdam gehoudene veiling van 40.127 kranjangs en kanassers en 293 zakken *Java* Suiker, is alles coulant verkocht, tegen den prijs van 23 tot 38¼ gulden.

— De zaak van de kapiteins der stoombooten *Schott* van *de Stad Keulen*, en *Kock* van *de Komeet*, sedert ruim acht dagen voor de Arrondissements-Regtbank te Nijmegen aanhangig, in welke nog vele getuigen moesten gehoord worden, is eensklaps geschorst geworden, ten gevolge van het, ter requisitie van het Openbaar Ministerie, in hechtenis nemen van twee matrozen van *de Stad Keulen*, als verdacht van valsche getuigenis te hebben gegeven, en zulks uit kracht van art. 195 van het wetboek van strafvordering. In een vroeger berigt is eene misstelling begaan, door te melden, dat de heer advokaat *Scheidius*, voor den kapitein der *Stad Keulen*, en de heeren *R. Scheers van Harencarspel* en *de Kempenaer*, voor den kapitein der *Komeet*, het woord zouden voeren; men gelieve te lezen, dat de advokaten *R. Scheers van Harencarspel* van Nijmegen en *J. M. de Kempenaer* van Arnhem, bediend zijn aan de kapitein *Schott*, van *de Stad Keulen*, terwijl de heer adv. *E. Scheidius*, van Arnhem, geadsisteerd door den heer procureur *J. A. Pool*, de zaak van den kapitein *Kock*, van de stoomboot *de Komeet*, zal verdedigen.

— In het dorp Wilhelmina-polder, nabij Goes, is den 29sten April plegtiglijk de eerste steen gelegd van eene nieuwe Hervormde kerk en pastorie. Deze plegtigheid had dit bijzonder merkwaardige, dat de kerk gebouwd zal worden op eenen grond, waar wel voor eeuwen eene kerkgemeente (Hongersdijk) heeft bestaan, doch die sedert door het geweld der baren geheel was ingenomen, en eerst in het begin dezer eeuw door indijking op nieuw in den vollen zin des woords, aan de zee is ontwoekerd. Thans wordt de Wilhelmina-polder door ongeveer 500 arbeidzame menschen bewoond, en levert die vruchtbare plek gronds overal het aanlokkelijk schouwspel van zorgvuldige bebouwing en algemeene welvaart op.

— Te Maastricht heeft men bij het afbreken van een oud huis aan de Maas fornuizen van rooden steen in den grond gevonden, welke van Romeinsche afkomst moet zijn. Men meent, dat dit metselwerk een overblijfsel is van een bad uit den tijd der romeinsche keizers. De ontdekking geeft een nieuw bewijs voor den ouden oorsprong der stad.

— De burgemeester van Zaandam, de heer *G. van Orden*, heeft van den russischen grootvorst troonopvolger een fraaijen diamanten ring ten geschenke gekregen, als een bewijs van deszelfs tevredenheid voor het doen vervaardigen van den gedenkpenning op het bezoek van het huisje van czaar *Peter*, door den grootvorst in het verleden jaar.

— In de *Amsterdamsche Courant* leest men het navolgende:

» In het onderstaande vindt men eene vergelijking van de waarnemingen in de laatste elf jaren gedurende de maand April, op den thermometer van *Fahrenheit* gedaan; eene vergelijking, tot welke het zoo duurzaam schoone weder van de afgeloopene maand bijzonder heeft uitgelokt.

	's morgens 8 ure.	's middags, 1 ure.	's avonds, 7 ure.
1830	54^{3}	55^{4}	55
1831	50	57^{7}	53
1832	47^{4}	54^{8}	49^{5}
1833	46^{2}	53^{2}	48^{2}
1834	45^{5}	53	45
1835	47	53^{6}	47^{6}
1836	46	52^{8}	45
1837	37^{5}	47^{6}	40
1838	40^{6}	49	42^{3}
1839	41^{8}	47^{7}	41^{4}
1840	49^{8}	57^{7}	50^{2}

» Dit jaar is in April de laagste waarneming geweest 36°, en de hoogste 75°."

Uit Frankrijk wordt geschreven, dat het ook aldaar een der schoonste voorjaren is, welke men zich kan herinneren; doch men klaagt aldaar zeer over aanhoudende droogte, welke voor de veldvruchten nadeelig kan worden. In sommige zuidelijke streken was evenwel het aardrijk door eene malschen regen verkwikt.

Van den anderen kant meldt men uit Petersburg, van den 21sten April, dat de Neva eerst sinds eenige dagen van het ijs was bevrijd geworden, zoodat de lente in die noordelijke streken niet vroegtijdig aanvangt.

In een der buitenlandsche dagbladen leest men eene opgave, volgens welke sinds het jaar 763 tot in 1830, van welk jaar de zomer zeer warm is geweest, 48 zomers bijzonder in de weerkundige jaarboeken zijn gekenmerkt, namelijk die van de jaren 763, 860, 993, 994, 1000, 1022, 1130, 1171, 1232, 1260, 1276, 1277, 1293, 1294, 1303, 1304, 1333, 1393, 1394, 1447, 1773, 1474, 1538, 1539, 1540, 1556, 1615, 1616, 1646, 1652, 1679, 1700, 1701, 1703, 1718, 1723, 1724, 1745, 1748, 1760, 1761, 1763, 1774, 1778, 1779, 1806, 1810, 1830. Verschillende natuurverschijnselen hadden gedurende die jaren in verschillende deelen der wereld plaats.

— Men verneemt de volgende statistieke opgaven nopens de geboorten en sterfgevallen in de provincie Utrecht, gedurende het jaar 1839: — Geboorten: in de steden: wettige: mannelijk gesl. 1,150, vrouwelijk geslacht 1,138, doodgeb. 110; onechte: mann. geslacht 100, vr. gesl. 92, doodgeb. 14 — totaal 2,604. — In de gemeenten: wettige: mann. gesl. 1,338, vr. gesl. 1,289 doodgeb. 115; onechte: mann. gesl. 42, vr. gesl. 39, doodgeb. 2,825. — Totaal der geboorten in de provincie 5,429. — Sterfgevallen: steden: mann. gesl. 952, vr. gesl. 844, doodgeb. 124 — totaal 1,920: in de gemeenten: mann. gesl. 902, vr. gesl. 842, doodgeb 117 — totaal 1,861. Totaal der sterfgevallen in de provincie 3,781. — Huwelijken werden er voltrokken 1,020, terwijl er 3 echtscheidingen plaats vonden.

In de memorie van beantwoording, van regeringswege op de bedenkingen der afdeelingen wegens de zeven ontwerpen van herziening der Grondwet ingezonden, zet de Regering vooruit, dat de *zeven* nadere ontwerpen meestal uitvloeisels zijn van de bedenkingen der afdeelingen; dat dezelve dus geene ruime toelichting noodig hadden: dat buitendien hierdoor weder een zeer ruim veld zou zijn geopend voor menigvuldige, tijdkostende en geene vruchten belovende beschouwingen; dat de Regering hierom gemeend heeft, niet uit het oog te moeten verliezen het standpunt, waarop zij is geplaatst.

« Zonder voet te geven aan eenen dikwijls zoo ligt mogelijken woordenstrijd, heeft zij gezacht zich te moeten bepalen, om van de ontwerpen van wet, door haar aan de Staten-Generaal voorgedragen, die rigting te geven, welke zij zich kon en mogt voorstellen het beste te kunnen leiden tot verwezenlijking der haar kenbaar geworden verlangens, in verband met de beginselen, welke naar hare overtuiging, daarbij niet moesten worden uit het oog verloren.

« Die ontwerpen laten de hoofdbeginselen, op welke onze staatkundige huishouding gevestigd is, onaangeroerd, of en in hoeverre de ervaring de noodzakelijkheid zou hebben doen kennen van wijzigingen in artikelen van *gelijksoortigen* aard, in de Grondwet voorkomende, is een vraagpunt, zelfs niet zelden, naar aanleiding van het in sommige processen-verbaal der afdeelingen opgeteekende, voor zeer onderscheidene beschouwingen vatbaar; *de Regering heeft zich dusverre van het bestaan van die dringende noodzakelijkheid niet kunnen overtuigen, zelfs niet ten aanzien van wijzigingen in andere artikelen van gelijken aard, welke bij de processen-verbaal niet zijn vermeld, maar wel eens hare aandacht getrokken hebben. Zij heeft zich dus door het tegenwoordige bepaald tot de veranderingen in deze zeven ontwerpen van wet, en in de vijf vorige voorgesteld, welke, naar hare meening, alles bevatten, wat in het tegenwoordig oogenblik in aanmerking kon komen.*"

Hierop gaat de regering over tot de behandeling en bedenkingen op de zeven ontwerpen gemaakt, en zegt ten slotte.

« En hiermede afstappende van de behandeling der zeven aangeboden ontwerpen van wet, wil de Regering zich niet onttrekken aan de beschouwing van sommige der veelsoortige onderwerpen, welke hoezeer geheel vreemd aan de stoffen, bij die ontwerpen behandeld echter nu wederom in de processen-verbaal der afdeelingen in ruime mate zijn opgenomen, en waarvan vele gedurende de laatste jaren, dan eens ter gelegenheid van eene, dan wederom ter gelegenheid van eene andere voorgedragen wet, in de kamer ter sprake gebragt zijn, doch geenen genoegzamen weêrklank in dezelve gevonden hebben.

« Niet weinige dier bijzonderheden hebben niets gemeens met *wijzigingen der* Grondwet, dewijl zij geene grondwettelijke beginselen betreffen, maar slechts onderwerpen van gewone wetgeving, en het zal misschien niet geheel noodeloos zijn, daarvan een paar voorbeelden aan te wijzen.

« De zoo veel besprokene en zeer moeijelijke materie der zoogenaamde *conflicten* wordt op dit oogenblik nog behandeld, overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk besluit van den 5 October 1822; de *wettelijke* regeling van dat onderwerp, door velen verlangd, gaf later, in het jaar 1827, aanleiding tot de voordragt van drie artikelen daartoe betrekkelijk, in het ontwerp van wet op de regterlijke instellingen en het beleid der justitie; die artikelen ondervonden den bijval van velen, de tegenspraak van meerderen, welke bovendien van gevoelen waren, dat dit onderwerp *bij eene afzonderlijke wet* moest geregeld worden, waarop werd aangedrongen; — dien ten gevolge deed de Regering verklaren, dat die artikelen uit de wet, werden geligt, en magtigden zij vervolgens, in het jaar 1831, de commissie van redactie der Nederlandsche wetgeving, tot het opstellen van een ontwerp van wet op het stuk der conflicten; daarvan is de kamer, onder anderen, in den jare 1835 onderrigt geworden ter gelegenheid der toenmalige beraadslagingen over de her-

zoning, dat wet ontpeast der regterlijke instellingen, en het verlangde ontwerp wordt door de Regering ingewacht.

» De zaak betreft dus een onderwerp van gewone wetgeving, ook naar het begrip der kamer; geenszins het vaststellen van een constitutioneel beginsel.

» Evenzeens heeft de regtsmagt der heemraadschappen met de Grondwet of hare wijzigingen niets gemeens (volgt eenige ontwikkeling van die meening).

» Van eene geheel verschillende aard zijn vele andere wijzigingen of veranderingen in de Grondwet, welke bij de processen-verbaal zijn opgegeven, en ontwijfelbaar tot eene geheele verandering van het Nederlandsche Staatsbestuur, en van de fundamentele beginselen van hetzelve zouden leiden, en tevens tot beperking of inkrimping der regten en attributen, aan de Koninklijke waardigheid grondwettelijk verbonden; en omtrent welke de Grondwet zelve niet de allerminste beperking in het belang van de gemeene zaak heeft vastgesteld of voorgeschreven.

» De Koning voorzeker kan zijne zijde nimmer van het beginsel uitgaan, dat de noodzakelijkheid dier inkorting van zijne magt door de ervaring zou zijn gebleken in het sluiten van *traktaten*, overeenkomsten en cartels; in het verleenen van *dispensatie*; in het schenken van *abolitie* en andere soort van *gratie*; in de uitoefening van eene voor zijn Rijk noodzakelijke en in het belang der burgeren even heilzame *politie ten aanzien van vreemdelingen*.

» Hij kan alzoo zelf de gegrondheid der twijfelingen niet versterken, welke thans, als het ware, worden opgeworpen ten aanzien der wettigheid en grondwettigheid der daden van Regering daartoe betrekkelijk, en door hem sedert 26 jaren gepleegd, met de gemoedelijke en geruste overtuiging, dat hij daarin steeds ten beste van het Rijk, en in de belangen der ingezetenen gehandeld heeft; in het algemeen kan hij dan ook niet bewilligen, dat vele andere bijzonderheden, volgens de Grondwet tot de Regering behoorende, aan de voorschriften eener *wet* zouden onderworpen worden; noch ook de grondwettelijke verklaring eener onverantwoordelijkheid van den Koning, of van de onschendbaarheid van zijn persoon, welke wel nimmer betwijfeld is geworden, maar in het geheele Staatsregt van Nederland gelegen is, als een bestanddeel der Nederlandsche Grondwet toelaten.

» Zoodanige verklaring zou ook dan niet te pas komen, wanneer er zelfs reden konde zijn tot eene herziening der Grondwet, ten gevolge van welke hare hoofdbestanddeelen geheel zouden worden veranderd en vernietigd; waardoor het bestaan der eerste kamer van de Staten-Generaal; dat van den Raad van State; dat der provincien en van derzelver eigendommelijke, zelfstandige en zoo vele waarborgen opleverende aard en betrekkingen, uit de Grondwet zou moeten verdwijnen; of ten gevolge van welke aan de eerste kamer zelfs bij haar behoud, een geheel aan de tweede kamer ondergeschikt standpunt zou worden aangewezen, en de openbaarheid der beraadslagingen van de tweede kamer, insgelijks op de eerste kamer, ja zelfs op de stedelijke beraadslagingen, zou worden overgebragt, welke laatste in de tijden der meeste overspanning zoo vele noodlottige tooneelen van dien aard hebben opgeleverd, en welker openbaarheid zelfs toen gedurende slechts korten tijd in praktijk heeft kunnen blijven.

» Tot die fundamentele beginselen van het Nederlandsche staatsregt behoort ook wel voornamelijk, het regt van *beslissing* bij art. 73 der Grondwet aan den koning alleen toegekend, ter gelegenheid van welk, en van het later volgende 75ste artikel, in de afdeelingen het punt der *ministeriele verantwoordelijkheid* ruimschoots behandeld is geworden.

» De verantwoordelijkheid der hoofden van de departementen van algemeen bestuur, terzake van misdrijven in het uitoefenen van derzelver functien begaan, is met ronde woorden in art. 177 der Grondwet geschreven; de toepassing van dat beginsel is in de wet op de regterlijke instellingen en het beleid der justitie even duidelijk geregeld; het Strafwetboek eindelijk moet verklaren en bepalen, welke daden of verrigtingen van eenen minister, in de uitoefening zijner functien begaan, misdaad of misdrijf zijn, en met welke straffen die misdaad of dat misdrijf moet worden geboet.

» De Grondwet behoeft dus niet elders *in algemeene bewoordingen* het beginsel uit te drukken, dat de *ministers verantwoordelijk* zijn; ten ware men door die uitdrukking meer zou bedoelen, dan haar 177ste artikel medebrengt en haar 73ste artikel toelaat. «

Ter AMSTERDAMSCHE EFFECTEN-SOCIETEIT van Gisteren (3 Mei) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52⅝; O. I. Deening 5 pCt. 98 een zest.; Ardoins 5 pCt. 27 drie achtste, zeven zest.; Coupons 19½.

, Blijkens acte dd. 30 April 1840 voor den Notaris Mr. J. F. C. J. DE ROY en Getuigen gepasseerd, behoorlijk geregistreerd, is de HANDEL in WIJNEN, GEDISTELEERD en LIKEUREN, tot hiertoe gedreven op de firma van VAN DIJCK en VAN DEN KIEBOOM te *Breda*, op heden met onderling genoegen gedissolveerd, blijvende *beide* belast met de Liquidatie der nog loopende zaken, onder deszelfs gewone handteekening, voor de firma; zullende ieder hunner de voorschreven HANDEL in WIJNEN, GEDISTELEERD en LIKEUREN van heden af voor *eigen rekening* voortzetten, waartoe elk hunner zich in de gunst en genegenheid hunnen geëerde Vrienden en Kalanten aanbeveelt.

BREDA, 1 Mei 1840.

, Madame PICAT, van *Utrecht*, heeft de eer de DAMES te berigten, dat zij zal uitgepakt zijn in de *Gouden Leeuw*, te Breda, van Donderdag den 7. Mei, met een geassorteerd Magazijn van Parijsche BLOEMEN, MUTSEN, GUIRLANDES en BAL-COUIFFURES, alles naar den laatsten smaak, alsmede een schoon Assortiment TOEREN, BANDAUX à RU DES CHOIS, TOEREN op KAMMETJES om in het bloot hoofd te dragen, enz. Rekommandeert zich in ieders gunst. Blijft tot nadere Advertentie.

, En is gearriveerd een Koopman uit *Bohemen*, met alle soorten van BEDDENVEEREN, en verkoopt dezelve voor zeer civiele prijzen. Hij is gelogeerd in het *Wapen van Nassau*, bij de Wed. ROPS, te *Breda*.

De Notaris HENDRIK ANTONY BYVOET, te *'s Hertogenbosch* residerende, heeft voor deszelfs Principalen opgeveild en provisioneel Verkocht:

Het aanzienlijk welonderhouden Tiendvrij LANDGOED, genaamd *CASTERENSHOEF*, gelegen aan den Noordelijke Maasoever, onder *Driel* in *Gelderland*, tegenover het Dorp *Empel* in *Noord-Braband*, bestaande in: Eene HEEREN-HUIZINGE, bevattende zes Beneden-Vertrekken, Keuken en zoogenaamde Gent, schoone groote Zolders, Kelders en verder Geriet; een groote Schuur met Stalling voor 100 stuks Vee, twee in volle werking zijnde STEENOVENS, de eene van *tien* de andere van *acht* Monden, Arbeiders-Woningen en verder bijgelegen allerbest Uiterwaarts Hooi- en Weiland, Tuin, Rijswaard en Visscherijen; te zamen groot 108 Bunders, 82 Roeden, 81 Ellen. Alles bij gedrukte Biljetten breedvoerig omschreven en in gebruik te aanvaarden dadelijk bij de finale toewijzing.

De *Inzet* en *Provisionele Verkoop* heeft plaats gehad:

In Massa voor, met de verhoogingen . . . . ƒ 98,700.
In Percelen voor, met de verhoogingen . . . . » 78,425.

De FINALE VERKOOPING zal geschieden door het uitbranden van Waslicht, te *'s Hertogenbosch*, in het Stads-Koffijhuis, bewoond bij WILLEM REGGERS, op Vrijdag 8. Mei 1840, des namiddags ten zeven ure. Inmiddels wordt er dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, ten Kantore van den Notaris BYVOET, voornoemd, geacceerd tot het ontvangen van verhoogingen. — Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantoren van de Notarissen SCHULTZ VAN HAEGEN, te *Dordrecht* en BYVOET, voornoemd.

Zegt het Voort.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

IN HET 1e RESSORT.

De Agent van het Domein te *Klundert*, zal, op den 13. Mei 1840, des voormiddags ten *tien* ure, ten Herberge van CORNELIS BROEREN, te *Lage Zwaluwe*, publiek Aanbesteden:

1°. Eenige REPARATIEN en VERNIEUWINGEN te doen, zoo aan den WINDWATERMOLEN en KOORNMOLEN, als aan SLUIZEN, HEULEN, BRUGGEN en HEIJNEN, in de Domaniale Polders onder de *Zwaluwen*.

2°. Het REPAREREN en ONDERHOUDEN tot 1 Mei 1841 van den geheelen KEI- en STRAATWEG onder de *Lage Zwaluwe*. En

3°. Het REPAREREN, VERNIEUWEN en ONDERHOUDEN tot 1 Mei 1841, van alle de RIJZEN, UITSTEEKDAMMEN en BESLAGWERKEN, liggende voor de Polders onder de *Zwaluwen* en aan het *Zeehoofd* te *Lage Zwaluwe*.

Alles nader omschreven in de Bestekken zoo ten Kantore van den Agent in de *Klundert*, als ter Secretarie op de *Hooge Zwaluwe*, en ten Huize alwaar de Aanbesteding zal plaats hebben, ter lezing liggende; terwijl nadere onderrigting te bekomen zijn bij den Agent voornoemd, en bij de Opzieners G. C. VOGE te *Hooge Zwaluwe* en J. LUGTEN te *Terheyden*, welke laatstgenoemde op den 11. en 12. Mei 1840 de noodige aanwijzing in loco doen zal.

KLUNDERT, den 18. April 1840.

De Agent voornoemd,
L. H. RIJSTERBORGH.

TE HUUR,

om met 1°. *Junij* 1840 *te aanvaarden:*

De gerenommeerde TAPPERIJ, *den Handbogaard*, gelegen binnen *'s Bosch*, aan de *Zuid-Willemsvaart*, bevattende: groote HUIZINGE, met BOVEN-ZALEN, met nog een afzonderlijke ZAAL, lang 100 Voeten, breed 30, met groote VOORPLEINEN en PLANTAGIE, overdekte BEUGEL- en KEGELBAAN, met WANDELPADEN. Te bevragen bij M. VAN DER LINDEN, te *'s Bosch*, in de Keizerstraat.

ALGEMEENE POSTWAGEN-ONDERNEMING
VAN GEND & LOOS.

De Ondernemers hebben de eer te berigten, dat hunne DILIGENCE tusschen *Breda* en *'s Bosch*, te beginnen met 1°. *Mei* 1840, van *Breda* zal vertrekken des voormiddags ten 11 ure, na de aankomst hunner DILIGENCES van *Antwerpen* en van *Amsterdam* over *'s Hage* en *Rotterdam*.

Het afrijden te *'s Bosch* blijft bepaald op 6 *ure* des ochtends.

KANTOREN:

Te *Breda*, in den *Gouden Leeuw*.
» *Tilburg*, in de *Gouden Zwaan*.
» *'s Bosch*, in het *Oud Keizershof*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.